

Informācija

Publicēts: 29.05.2021.

Kas ir EMAS?

 [EMAS informatīvais buklets](#)

 [Video vebināra "Iepazīsti EMAS" ieraksts](#)

EMAS ir brīvprātīgs instruments uzņēmuma ilgtspējīgai vadībai, integrējot vides aizsardzības jautājumus visās uzņēmuma darbības nozarēs un nodrošinot preventīvu ar vides aizsardzību saistītu problēmu risināšanu.

EMAS sistēmu raksturo atklātība, caurskatāmība un ticamība.

EMAS apliecina, ka uzņēmums uzņemas atbildību par savu darbību vides jomā.

EMAS sistēmas stūrakmens ir atbilstība ar vides aizsardzību saistīto normatīvo aktu prasībām un sistemātiska kontrole, ko veic neatkarīgs akreditēts vides eksperts, jeb verifikators.

EMAS nozīmē uzņēmuma radītās ietekmes uz vidi samazināšanu un apņemšanos nepārtrauktam vides snieguma uzlabojumam.

EMAS samazina uzņēmuma radīto piesārņojuma slodzi, nodrošina racionālu dabas resursu izmantošanu un veicina vides izglītību.

Ieguvums no EMAS sistēmas ieviešanas uzņēmumā ir gan finanšu resursu ekonomija, gan pozitīva tēla veidošanas iespējas.

Nozīmīga EMAS sistēmas komponente ir uzņēmuma darbinieku aktīva iesaistīšana ar vides aizsardzību saistītu jautājumu risināšanā, kas nodrošina vides izglītību un veido darbinieku vides apziņu.

Kā būtisks EMAS sistēmas elements jāmin vides ziņojums, jeb deklarācija, kas ir efektīvs komunikācijas instruments - sasniedzot uzņēmuma galvenās mērķauditorijas un nodrošinot uzņēmuma veikuma vides jomā caurskatāmību.

EMAS sistēmā var reģistrēties jebkurš uzņēmums, neatkarīgi no darbības jomas un darbinieku skaita.

Kas jāpaveic, lai organizāciju reģistrētu?

Lai reģistrētos vides vadības un audita sistēmas (EMAS) reģistrā, organizācijai jāpaveic sekojoši uzdevumi šādā secībā:

Izstrādā sākotnējo vides apskatu (Regulas Nr. 1221/2009 I pielikums un [grozījumi](#)), lai noteiktu un novērtētu organizācijai būtiskākos vides aspektus un identificētu spēkā esošās tiesiskās prasības vides jomā (ja iesniedz iesniegumu EMAS pirmo reizi).

Izstrādā vides pārvaldības sistēmu, kas ietver vides politikas (vides mērķu un uzdevumu noteikšana vides jomā) un vides programmas (pasākumi atbilstoši noteiktajai vides politikai, lai sasniegtu tajā noteiktos mērķus un uzdevumus) izstrādi (Regulas Nr. 1221/2009 II pielikums un [grozījumi](#)) – organizācija identificē papildus vides aspektus, salīdzinot ar ISO 14001 sistēmu (ja iesniedz iesniegumu EMAS pirmo reizi).;

Veic iekšējo vides auditu (Regulas Nr. 1221/2009 III pielikums un [grozījumi](#)) reizi trijos un reizi četros gados mazām organizācijām (Regulas Nr. 1221/2009 9. panta 1. punkts), kuru tiesīga veic organizācijas pilnvarota persona (Regulas Nr. 1221/2009 2. panta 17. punkts)

Izstrādā vides deklarāciju (Regulas Nr. 1221/2009 IV pielikums) jeb organizācijas pārskatu par vidi, kas organizācijai jāpārskata vai jāatjauno ne retāk kā 12 mēnešos (Regulas Nr. 1221/2009 19. panta 2. punkts).

Vides verificētajam veicamās darbības (programmas izveide organizācijai, lai nodrošinātu Regulas Nr. 1221/2009 4., 5., 6. pantā minētos elementus, kas nepieciešami organizācijas reģistrēšanai vai atjaunošanai reģistrā, saskaņā ar Regulas Nr. 1221/2009 19. panta 1. punktu):

Organizācijas sākotnējā vides apskata verificēšana (Regulas Nr. 1221/2009 I pielikums un [grozījumi](#)).

Organizācijas vides vadības sistēmas verificēšana (ietver arī vides politikas programmas izvērtēšanu).

Organizācijas vides audita (Regulas Nr. 1221/2009 III pielikums un [grozījumi](#)) procedūras un īstenošanas pārskatīšana.

Organizācijas vides deklarācijas verificēšana (Regulas Nr. 1221/2009 IV pielikums).

Pēc tam, kad organizācija un vides verificētais veikuši iepriekš uzskaitītās darbības, organizācijai Vides pārraudzības valsts birojā jāiesniedz pieteikums EMAS sertifikāta piešķiršanai, kuram jāpievieno šādi dokumenti :

 [Pieteikuma forma](#)

Apstiprināta vides deklarācija (aizpildīts EMAS Regulas Nr. 1221/2009 IV pielikums), kuru organizācija publicē savā mājaslapā vienu mēnesi pēc tam, kad ir pabeigta organizācijas reģistrācija EMAS vai organizācijas atjaunošana EMAS.

Vides verificētāja deklarācija par verificācijas apstiprināšanas darbībām (aizpildīts EMAS Regulas Nr. 1221/2009 VII pielikums).

Informācija atbilstoši Regulas Nr. 1221/2009 VI pielikumam (informācijas prasības reģistrācijai);

 [EMAS VI pielikums](#)

Dokuments, kas pierāda, ka piemērojamās maksas ir samaksātas atbilstoši Regulas Nr. 1221/2009 39.pantam (*šobrīd nav attiecināms*).

Kas ir vides deklarācija?

Viens no Vides vadības un audita sistēmas izveidošanas mērķiem ir sabiedrībai pieejamas, patiesas vides informācijas sagatavošana un izplatīšana, kā arī uzņēmumu darbības vides jomā caurskatāmības nodrošināšana. Tādēļ organizācijas sagatavo ziņojumu jeb vides deklarāciju, kurā interešu grupām izklāsta ar vidi saistītos jautājumus, piemēram, darbību radīto ietekmi, izvirzītos un izpildītos mērķus un uzdevumus. Deklarācijā var aprakstīt arī sociālos un ekonomiskos jautājumus. Pirmo vides deklarāciju publicē vienlaikus ar reģistrēšanos, turpmākās – ne retāk kā reizi trīs gados. Tomēr ik gadu organizācijai jāpublicē precizēta vides deklarācija, kurā, cita starpā, jāaplūko vides stāvokļa rādītāju izmaiņas. Akreditēts verificētais apstiprina gan sākotnējā, gan atjaunotajās deklarācijās iekļautās informācijas patiesumu.

Kas ir EMAS Logo?

Viena no Regulas (EK) Nr. 1221/2009 pamatidejām ir iepazīstināt ar dažādām iespējām, kā informēt par vidi ieinteresētās personas. Vides pārvaldības un audita sistēmas logotips ir šīs regulas zīmols, kas atvieglo saziņu. Šis zīmols ieinteresētajām personām apliecina, ka organizācija ir apņēmusies pastāvīgi uzlabot veikumu vides jomā. Neatkarīgs akreditēts verificētājs pārbauda vides pārvaldības un audita sistēmas darbību un apstiprina informāciju, kurai pievienots logotips. EMAS logo lietot var tikai organizācijas, kas reģistrētas [EMAS reģistrā](#).

Materiāli

Vadlīnijas:

- [Ieteikumi par verifikāciju, vides deklarācijas apstiprināšanu un audita biežumu](#)
- [Ieteikumi, kā noteikt vides aspektus un novērtēt to būtiskumu](#)
- [Ieteikumi par darbinieku līdzdalību vides pārvaldības un audita sistēmā](#)
- [Ieteikumi par vides pārvaldības un audita sistēmas vides deklarāciju](#)
- [Ieteikumi, kā izvēlēties un izmantot indikatorus, lai novērtētu veikumu vides jomā](#)
- [Ieteikumi, kā izmantot vides pārvaldības un audita sistēmas logotipu](#)
- [Organizācijas, kuras var reģistrēt vides pārvaldības un audita sistēmā](#)

[EMAS vadlīnijas mazajiem uzņēmumiem \(latviešu valodā\)](#)

Rokasgrāmatas:

- [EMAS lietotāja rokasgrāmata](#)
- [Vides vadība teritorijas plānošanā](#)
- [EMAS pašvaldībām](#)
- [EMAS ieviešanas rokasgrāmata pašvaldībām](#)

Informatīvi izdevumi:

- [EMAS un zaļais iepirkums](#)
- [Energoefektivitāte](#)
- [EMAS izglītības sektorā](#)
- [EMAS organizācijās ar 15 un mazāk darbiniekiem](#)
- [EMAS mazos un vidējos uzņēmumos](#)

 Fokuss uz EMAS veselības aizsardzības organizācijās

Bukleti, Prezentācijas:

 EMAS buklets

 EMAS un zaļais iepirkums

<https://www.vpvb.gov.lv/lv/emas-informacija>